

EUSKAL ERIETXEAK, EBOLA EPIDEMIARIK TXARRENAREN AURKAKO BORROKAN

Euskal Herriko ospitaleek Joan Jainkoarenaren anaiei ordenako Juan Ciudad gobernuz kanpoko erakundeak Mendebaldeko Afrikan ebolaren kontra borrokatzeko egindako premiazko deiari erantzun diote. Zehazki osasun materiala biltzeko kanpainan lagundu dute (erabili eta botatzeko arropa: mantala, maskarak, eskularruak, oinetako babesak, txanoak, eta abar). Laguntza Sierra Leonako Lunsar hiriko St. John of God Hospital erietxera eta Liberiako hiriburuko St. Joseph Catholic Hospital eta Ahizpa Ospitalarien Osasun Zentrora bidali zuten atzo eta herenegun.

«Zentro horiek ebola eraginik handiena izaten ari den eremuetan daude. Osasun laguntzaren eskaera gero eta handiagoa da leku horietan», jakinarazi dute euskal erietxeek.

San Juan de Dios ospitaleak (Santurtzi, Donostia eta Arrasatekoak), Aita Menni ospitalea, Poliklinika Gipuzkoa, Donostiako Virgen del Pilar Klinika eta Tolosako Asuncion Klinika, Quiron taldeko Bilboko, Donostiako eta Gasteizko zentroak, Vithas San Jose, IMQ Zorrotzaurre Klinika, Bilboko IMQ Virgen Blanca eta Osakidetzako zentro sarea dira kanpainan laguntzen ari diren Euskal Herriko osasun zentroak. Mikel Tellaeche Aita Menniko zuzendari gerenteak sustatu du kanpaina euskal erietxeen artean. Berak harreman estua du ebola epidemia gogor kolpatutako eremuarekin, 2012an urtebete egin baitzuen Monroviako St. Joseph Catholic Hospital ospitalea zuzentzen. Tellaeche oso hurbiletik jarraitzen du antzinako kideekin eta Liberiako Osasun Ministerioarekin epidemiaren bilakaera.

Osasunaren Mundu Erakundearen azken datuen arabera, 800 pertsonatik gora hil dira jada ebola birusak jota Ginean, Sierra Leonan, Liberial eta Nigerian. Izurritea kontrolatu gabe dute Liberial, esaterako. Nazioarteko laguntza jaso badute ere, osasun langileak babesteko baliabide gutxi egoteaz gain, gaizki antolatuta ere badaude. «Hiru unitate berezi daude herrialdean diagnostikoa eta tratamendua egiteko, baina egia esan, ospitale eta osasun zentro guztietan daude sintomak dituzten pazienteak», dio Tellaeche.

Patrick Nshamdze Monroviako St. Joseph's Catholic Hospitalera zuzendariak «egoera oso zaila eta kontrolaezina» dela nabarmendu du. Beherako eta gorako kasuak ez dira onartzen ospitalean. «Ministerioak zenbait jantzi berezi ekarri dizkigu osasun langileak isolatzeko, baina ez da nahikoa. Anbulantzia bakarra dugu eremuan ebola duen jendea hartzeko eta unitate berezietara eramateko, baina azkenean ez dira heltzen».

Mendebaldeko Afrikak egun bizi duen ebola izurritea orain arteko txarrena da, lehen aldiz lau herrialdetara heldu baita: Gineako Errepublika, Sierra Leona, Liberia eta Nigeria. Lehen kasuak

2014ko urtarrilean agertu ziren, eta martxoan, ebola epidemia zegoela aitortu behar izan zuen Osasunaren Mundu Erakundeak. Geroztik, gainera, kasu kopuruak gora egin du. Kontuan izan behar da gaixoen heriotza-tasa izugarri altua dela: %90 ingurukoa zen hasiera batean, eta egun apur bat txikiagoa dela diote adituek. Jada 800 lagun baino gehiago hil dira. Orain artean inoiz antzeko egoerarik bizi gabeak ziren ebolak oraingoan kolpatutako herrialdeak, aurreko epidemia guztiak Kongoko Errepublika Demokratikoan, Ugandan eta Gabonen emanak baitziren. Gainera, orain arte, nekazaritza eremuetan eta oihanean izaten ziren izurriteak, hau da, hedapena saihesteko erraz kontrola daitezkeen lekuetan. Egungo epidemia, aldiz, hiriguneetaraino ere heldu da, eta bertan askoz zailagoa izaten da gaixoak eta haiekin egon diren pertsonak kontrolatzea.

Nigeriara joan den astean iritsi zen birusa, hegazkinez. Liberial batek eraman zuen bertara eta Nigerian hil zen. Aire konpainiak Sierra Leona eta Liberiala egiten zituen hegaldiak bertan behera utzi ditu. Kutsatua hartu zuen erietxea koarentenan ipini dute. Agintariekin uste dute aireportuan eta osasun zentroan 30.000 pertsona ingururen ondoan egon zela. Horien artean egin behar dute ikerketa, izurritea gehiago heda ez dadin. joseangel.oria@gaur8.info

Koarentenan eduki duten 10 urteko umea, dutxatzen. AFP

Txikitasunaren muga

Galder Gonzalez

Orain hilabete batzuk Wikipedia hezkuntzan erabiltzeko ikastaro bat eskaini nuen Donostiako irakasle eskolan. Bertan, euskarak, bere txikitasunean, zuen entziklopedia digitalaren tamainaz hizketan aritu ginen. Ondoren gehiago hazi bada ere, ideia nagusia berdina da: inoiz euskaraz egin den entziklopedia zabal eta sakonena da, nahiz eta artikulu asko laburregiak diren beste hizkuntza batzuekin alderatuz gero.

Eta horri buruz ari ginela agertu zen mahaiaren gainera harrituta utzi ninduen argudioa: hobe da artikulu horiek laburrak izatea, entziklopedia kontsultatzen duten gehienak ikasleak dira (Bigarren Hezkuntzan oso ohikoa omen), eta horientzat praktikoagoa da sarrera labur bat ingelesez egiten diren 10 edo 20 orrialdeko lanak baino. Gehiago behar duenak, beti joko du ingelesera, baina hori naturala ere egiten omen da, ez dutelako uste euskaraz eduki zabala izango dugunik.

Bitxia dela diot, normalean eztabaida sutua egoten delako artikuluen kuantitate eta kalitatearen inguruan. Askok uste dugu artikulu gehiago izatea erakargarriagoa dela, baina bada uste duenik artikulua gutxi baina oso luzeak eta sakonak izatea erakargarriagoa dela. Aukera dugu aurten 200.000 artikuluen muga igaro eta munduko 34. hizkuntza izateko. Horretarako robot batekin artikulu labur/informatibo asko egin behar ditugu. Norbaitzuek informazio horrekin nahikoa badute, niretzat helburu bat bete dugu: auzolanean, inongo erakunderen babesik gabe, inoiz euskaraz egin den obrarik handienaosatzea. •